

Nr.4

OTRDIENA
2001.g.11.DECEMBRIS
CENA 1 PALDIES

"PASACIŅAS" EKSPRESINTERVIJA

7.novembrī 5.gr. bērni Lāčplēša dienas ieskaņā devās uz Kaugurmuižu Valmieras pievārtē, kur tikās ar Valmieras 22.bataljona zemessargiem.

Uz jautājumu: KO TU UZZINĀJI - bērni atbildēja:

NORMUNDS – kā pistolēs ieliek un kā izņem patronas, kā tās ieliek tādā somiņā.

OSKARS – viņiem ir džipi un pistoles, ķiveres un gāzmaskas.

TOMS L. stāsta – mēs bijām pie karavīriem, mums deva rokās automātu, rokas granātu. Mums iedeva uzlīmītes.

EDGARS K. – viņiem ir lielas pistoles, kā automāti un granātas, tās mežā sprādzina, ir gāzmaskas, kuras uzliek galvā, kad ir gāzes.

KALVIS stāsta – mēs iebraucām pa vārtiem. Mūs sagaidīja onkulis un rādīja ieročus un smēru kā nosmaskēties, uzzināju kā ieročus pielādē. Mēs dziedājām un skaitījām dzejoļus.

MĀRTIŅŠ S. stāsta – cilvēki skatījās kā mēs dziedājām.

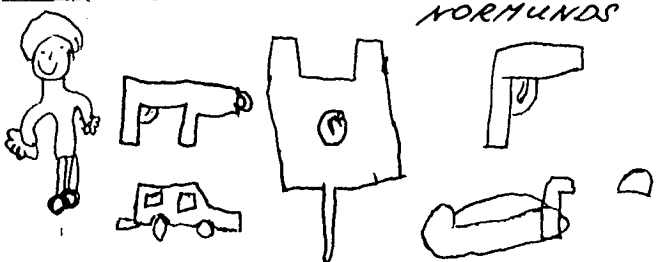
EDGARS L. – ka ar pistolēm nevar pats spēlēties, kā ar tām rikojas, kā darbojas ar rācijām, kā ar tām var sazināties no tālienes.

KĀRLIS – kā var ielikt pistolēs lodes, kur zemessargi guļ, kur viņi glabā ēdamo, kā viņi trenējas šaut.

MĀRTIŅŠ M. – kā ar pistolēm šauj un cik tās ir smagas.

INESE S. – kāda ir gāzmaska un pistoles.

JĀNIS- kādas ir mašīnas, ka automāts ir liels un pistoles ir dažādas

"PASACIŅA" GADSKĀRTĀS

MĀRTIŅŠ - ROTĀLĒNIEKS

Lielais GAILIS pa faksu saņēmis ziņu:"Būšu.Gaidiet!" Tas radīja interesi visos gailēnos:"Jā, kas tas varētu būt?"

Te ciemiņš arī klausījās pie durvīm. Zālē cienīgi iesoļoja ZOSS madāma Gāgija no Vāczemes, no Ķelnes. Tās vizītes mērķis – iepazīties ar Mārtiņdienas latviskajām tradīcijām. ZOSS madāma par daudz ko brīnījās un pie reizes rādīja kā deju Vācijā.

Pie mums rībēja spriguji, ducināja pārkonītis, saimenece pat runci kūla, kurš visu krējumu izēdis. Raitā dejas solī plīvoja meiteņu tautiskie brunči.

Pērnā gada gailīši bija apguvuši kovboja jeb govju gana deju, ko sauc par līnijdeju.

Atdzīvojās senās precību paražas, kad puisi izvēlas meitas. Savukārt meitas interesējās - cik gadu jāgaida līdz precībām.

Atpūtas brīžos minējām mīklas un atcerējāmies Mārtiņdienas ticējumus.

Madam GĀGIJA - RITA

ANDRIS, ANDREJS – 30.novembris.

Diena ar sniegu, aukstumu un spožu sauli. Īsti piemērota diena sporta izpriecām ārā. Ieklausījāties dažādās skaņās- kā, ziemas saules sildītas, pil palāses, kā kraukšķ sniegs. Katrs atstāja savas pēdas sniegā, gājām visi pa vienām pēdām, lai nevar noteikt cik gājēji bijuši.

Šodien ragaviņām svētki – pirmā sniega diena. Vizinājām, stūmām viens otru, skrējām pa sniegu. Tas bija jautri, neparasti, interesanti!

ANITA

"PASACIŅA" GADSKĀRTĀS

GAIŠĀKIE SVĒTKI TUMSAS LAIKĀ

Ai, bagāti Ziemassvētki

Lejiņai nogājuši.

Tekat, jauni, tekat, veci,

Velkat svētkus kalniņā.

Ziemassvētki – pašā Lielās tumsas laikā. Tie ir jaunas dzīvības, jaunas gaismas svētki. Kā spilgta šautra Ziemassvētki pāršķel tumsu un atņem tai spēkus plesties plašumā. Tumsa ar mazo gaismas strēlīti cīnās, līdz gaisma pārlicinoši uzvar tumsu. Tas izpaužas rituālos, spēlēs, rotaļās, dziesmās, dažādās ieražās. Un tā notiek ik gadus noliktā laikā.

Ziemassvētki latviešiem allaž bijuši un būs auglības, cerības un gaismas svētki. No Saules, gaismas labvēlības taču atkarīga visa dzīve uz zemes. Svinot Ziemassvētkus, vienmēr jāpatur prātā galveno rituālu iedaba, jebšu citādi zūd jebkāda jēga un saturs latviskiem Ziemassvētkiem.

Ziemassvētki, Liela diena –

Tie Dievami dārgi laiki.

Ziemassvētki blūķi vilka,

Liela diena šūpli kāra.

Blūķis sendienās velts, sākot ar Mārtiņiem, katru ceturtdienas vakaru, līdz pēdējā ceturtdienā pirms Ziemassvētkiem sasniegta svētku augstākā pakāpe. Tad nu arī saime ievēlusi blūķi sētsvidū, kur ar dziesmām un pāri lēkšanu tas sadedzināts, līdz ar blūķi aizvēlti un sadedzināti visi iepriekšējā gada grūtīte darbi un nedienas.

Ziemassvētku laikā tik bagātīgi klāts galds. Taču tā nebija tikai tāda liela izēšanās mānija vai ārišķība. Tas bija īpašs rituāls – Ziemassvētku vakarā sēsties pie mielasta galda deviņas reizes. Varat ticēt, ka tas palīdzēja pārvarēt bargo ziemas laiku, uzkrāt spēkus, nodrošināt nākamā gadā pārticību mājās.

Katram ēdienam mūsu tautā sava īpaša nozīme.

Vidzemā Ziemassvētkos ļoti iecienīti bija kaņepju rauši. Visur Latvijā lika galdā cūkas galvas pusi, šņukuru, pupas, zirņus, pīrāgus, alu, dažādus raušus, medu, ceptus kāļus. Un ja vēl zini, ka katrs apēstais kumoss nozīmē – nu gatavā burvība!

Apēd zirni – vienu dienu mazāk raudāsi; apēd pupu – vienu dienu briedīsi; apēd šņukuru – būs liela rakstīšana; apēd apaļu plāceni – gaidāms daudz saulainu dienu.

Pa starpām vēl der atcerēties, ka līdz Ziemassvētkiem jāatmin mīklas. Pēc tam līdz nākošajam rudenim vairs neklājas minēt, citādi mēle izstiepjas gara jo gara. Tā nu pa vidu ēšanai, dziedāšanai, dancošanai dar arī asināt prātu.

SVEICIENS ZIEMASSVĒTKOS "PASACIŅAS" AUDZĒKŅIEM UN VIŅU ĢIMENĒM

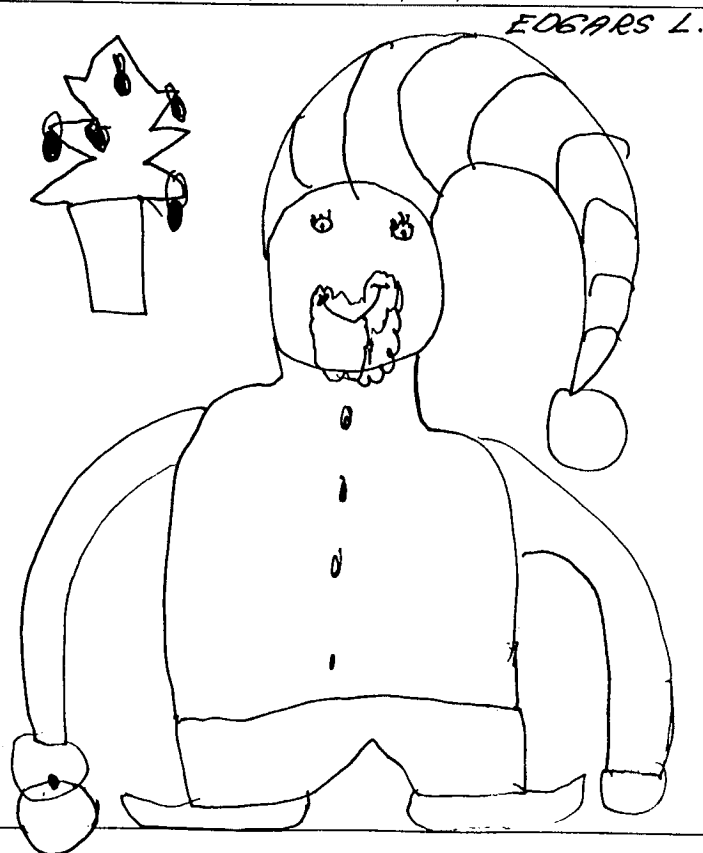
*Lai balts zied Ziemassvētku laiks
Un laimes zvaigzne Jaunam gadam-
Tā gaidītājiem saulains vaigs!
Lai balts zied Ziemassvētku laiks,
Kā roze un kā sniedzīņš sveigs-
Tam klāt tu piespiedies kā radam.
Lai balts zied Ziemassvētku laiks
Un laimes zvaigzne Jaunam gadam.*

/A. Vējāns/

Lai šie Ziemassvētki nāk ar
gaišām domām un labiem darbiem!

"Pasaciņas" saime

Redkolēģija : redaktore INETA
datorsalicēja ANITA
korespondente ŠARMA

SENDIJA: laime ir kad visiem ir labi, kad
nav jābēdējas, kad var vienmēr smaidīt.

Kā veidot svētku sajūtu mājās

Ja bērnam svētki asociējas tikai ar to, ka viņš varēs dzīvot pa māju, sanāks ciemiņi, mamma ar tēti klās galdu, bet viņš trakos pa istabām, ir skumji.

- Pirmkārt, svētki ir jāplāno. Ir vēlams gada beigās visai ģimenei apsēsties pie kalendāra un apskatīties, kā iekrīt brīvās dienas un lielle svētki, lielos vilcienos izrunājot, ko katrā no tiem varētu darīt.
- Ziemassvētku norises sīkāk būtu bijis jāskaidro plānot jau decembra sākumā, izdomājot, kā varētu dekorēt istabas, ko aicināt ciemos vai pie kā iet. Ziemassvētku rītā tas varētu būt jau par vēlu: skrienot, ķerot, grābjot, nevis aizdedzinot svečītes, pasēžot un parunājot, svētki tiks pārvērsti par vājprātu.
- Vesels notikums ģimenē ir piparkūku cepšana. Ļaujiet bērniem darboties: pašiem izspiest piparkūkas ar formiņām, noņemt no pannas, kad tās jau ir gatavas un atdzisušas.
- Telpu rotāšana arī ir rituāls: katru gadu atkal ar jaunu saviļņojumu var ņemt ārā vecās eglīšu mantiņas. Eglītes uzlikšana pieliek galējo punktu Ziemassvētku gaidīšanai. Aiz tīri praktiskiem apsvērumiem stumt eglīti iekšā istabā jau pirmajā adventē ir muļķīgi. Līdz Ziemassvētkiem tā nenodzīvos.
- Ziemassvētki ir ļoti izdevīgs laiks, kad ar bērniem var pārrunāt dažādas vērtības, izmantojot Ziemassvētku vecīša ideju un arī Bībeles stāstu. Tam nav nekādas saistības ar fanātiskas reliģiozitātes ieaudzināšanu – tā veidojas jūtas, pozitīvas emocijas: kā tev liekas, kā tu rīkotos vienā vai otrā situācijā, vai tu gribētu vai negribētu palīdzēt.
- Arī katrā masu pasākumā bērnam var iemācīt saskatīt romantisko un skaisto. Tie ir svētki svētkos. Bērni izrādei, koncertam ir jāgatavo: jāpaskaidro, kāpēc viņi tur ies un kas notiks, kā jāuzvedas. Mēs arī jūtamies neērti, ja ejam uz kādu pasākumu, par kuru nezinām, kas tur būs un kā jāuzvedas. Ja bērns tur noknosās un nopļāpā, kāpēc tērēt naudu bezmērķīgai lietai?
- Dzīvot no svētkiem līdz svētkiem, gaidīt tos – tā ir laba recepte dzīvošanai tad, kad ir grūti.

Pārpublicēts no laikraksta "Diena"

Delfīne Magazniece par latviešu tautas tradīcijām.

Tradīcijas ir tautas dzīves ierāžas, kas tiek mantotas no paaudzes paaudzē. Tradīcijas ir pagātne, kas dzīvo tagadnē. Tautas pedagoģijā audzināšana ar tradīcijām vienmēr ir bijusi un būs dzīves sastāvdaļa.

Latviešu gada astoņi laiki – *Sērsnu, Pavasara, Sējas, Siena, Rudens, Veļu, Ledus, Ziemas* – katrs beidzas ar vienu vai vairākām svinamām dienām. Šīs svinamās reizes ir latviešu gadskārtas: **Metepi, Lieldienas, Ūsiņi, Jāņi, Māras, Mārtiņi, Ziemassvētki**. Gadskārta ir laika skaitīšanas nolūkam izveidota un atšķirīgu ieražu apvīta īpatnēja latviešu tautas svinību secība, kas sadala gadu astoņos laikos un nemainīgā ritmā atkārtojas gadu pēc gada.

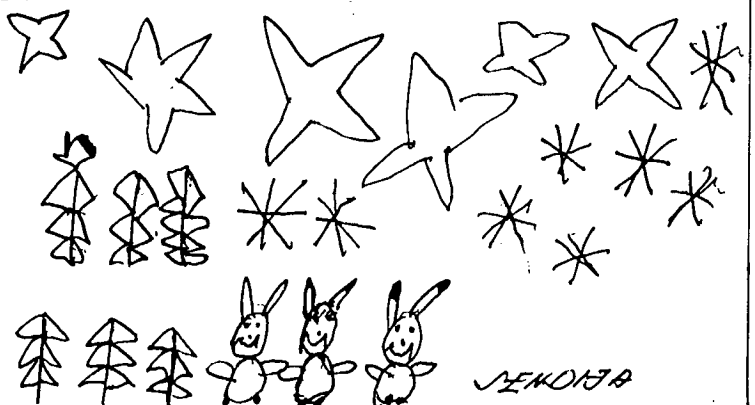
Svētku sagatavošanā ir divi posmi:

- **Fiziskā gatavošanās** – uzkopšana, svētku maltītes gatavošana, iešana pirtī, ietērpšanās svētku drānās, telpu rotāšana.
- **Garīgā gatavošanās** – noskaņošanās, tradīciju un parašu atcerēšanās, Dieva pieminēšana, dvēseles spēku sakopošana.

Bērnam ir jāizjūt tas neatkārtojamais svētku prieks, kurš rodas tikai pēc labi padarīta darba, kas savukārt ir saistīts ar svētku gaidīšanas prieku. Svētku gaidīšana prasa katram sevi "sakārtot" – pārdomāt darāmos darbus, to veikšanas secību, veikšanas pamatojumu. Šī svētku sagatavošana ir svarīga, katram svētku brīdim atbilstoša, un tikai tad nāk paši svētki. Vai gribam, vai mākam svētkus gaidīt un svinēt – tas atkarīgs no mums pašiem.

Imants Ziedonis grāmatā "Tik un tā" raksta:

Cik ģimenē māca svinēt mazos ģimenes svētkus: vārda dienas, dzimšanas dienas, pirmo sniega dienu, pirmo taureņu dienu, pirmo rabarberu dienu, pirmo pavasara dienu, pirmo kukaiņu dienu, gotiņas atslaukšanas dienu, jaunā kartupeļa dienu, skolotāju dienu, kokos kāpšanas dienu, ledus iešanas dienu, visādu zvaigžņu stāvokļu dienu? Vai mūsu bērniem un mums pašiem pietiek svinīguma, redzēšanas un atzīmēšanas spēka šais dienās?... Kur mēs dabūsim lielos svētkus, mazos neieraudzīdami un svinēt neprazdami?

"PASACIŅAS" VALODIŅA

Upmalā pie slūžām bērni ierauga pavērušos pūpolus.

Inese: "Skat, pūpolīši gan agri atvērušies."

Klaudija: "Viņi skatās, kas apkārt notiek."

Paula piebilst: "Viņi izbāzuši deguntiņus, lai paelpotu."

* * *

Kārlis stāsta: "Čūskas ir lielas un mazas, bet džungļos dzīvo tīģeri un lauvas," tad iestarpina, "ĒE, Inese gan neko nezina par dzīvniekiem, viņa vēl nav neko pasakusi (pateikusi)." Tad turpina: "Čūskas šļūc pa zemi, bet zaķim no aukstuma pārplīst ziemā lūpas."

* * *

Normunds jautā Kārlim: "Vai skolā dod spēlēties?"

Kārlis: "Nē! Tu, ko!"

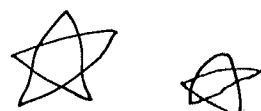
* * *

Toms no rīta atnāk uz dārziņu un sauc: "Audzinātāj, audzinātāj! Ārā baigā slidotava. Es kā sāku slīdēt pa kalnu lejā, tā līdz bērnodārzam."

ŠVEICAM !

VĀRDA DIENĀ

SABĪNI	5.12.
SARMU	5.12.
NIKUS	6.12.
SARMĪTI	9.12.
LŪCIJU	13.12.
KRISTAPU	18.12.
ARTU	20.12.
TOMU	21.12.
LARISU	25.12.
DĀVI	30.12.
KALVI	31.12.

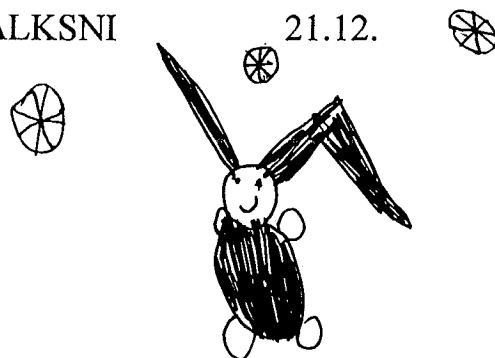

DZIMŠANAS DIENĀ

**Uz zemes ziedi krāšņāki
Mūs raibos sapņos vada.
Bet margrietiņas vienkāršās
Vistuvāk saulei rada.**

/I. Auziņš/

KRISTERU ĀBOLTIŅU	14.12.
VIKTORU MIKUCKI	16.12.
SARMU ALKSNI	21.12.

"PASACIŅAS" RECEPTĒ

ZIRŅI AR SPEĶI

100g zirņu, 30g žāvēta speķa, 20g sīpolu, sāls.

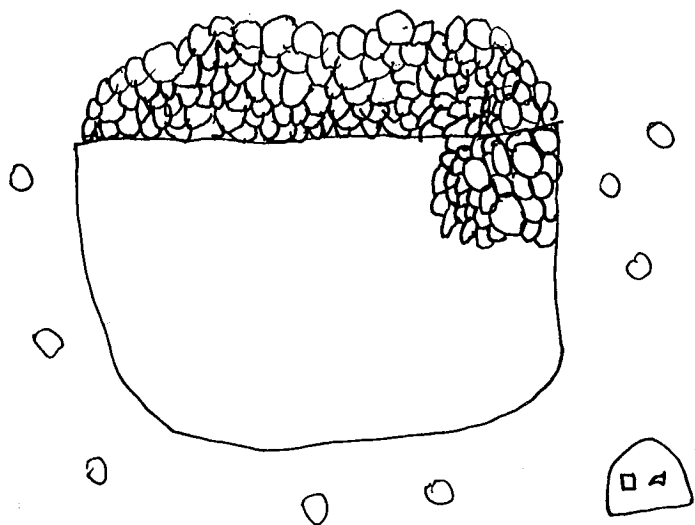
Pelēkos zirņus mērcē, tad pārlej ar karstu ūdeni vāra, līdz mīksti. Speķi sagriež mazos gabaliņos un sacep kopā ar sīpoliem.

Zirņus nokāš, pasniedz māla bļodiņās,

Pārlej ar sacepto speķi.

Atsevišķi pasniedz rūgušpienu.

Tāpat gatavo pupiņas ar speķi.

EDGARS L.

Ziemassvētku eglītē svecītes iedegsim 21. decembrī:

- 2. grupiņa plkst. 12.00
- 4. grupiņa plkst. 14.00
- 5. grupiņa plkst. 16.00